


**Міністерство освіти і науки України**  
**ВСП «Ужгородський торговельно-економічний фаховий коледж**  
**Державного торговельно-економічного університету»**

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

**Заступник директора з навчальної  
роботи**

  
Оксана РАТІ  
«30» серпня 2023 року

**ОРГАНІЗАЦІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ**  
**ТОРГОВЕЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА**

**Відділення:** підприємництва та торгівлі

**Циклова комісія:** товарознавчо-комерційних дисциплін

**Спеціальність:** 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

**Освітня програма:** «Товарознавство і логістична діяльність»

**Освітньо-професійний ступінь:** фаховий молодший бакалавр

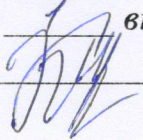
**Мова викладання:** українська

**Ужгород 2023**

Укладач: Лариса Павліш, кандидат технічних наук, доцент

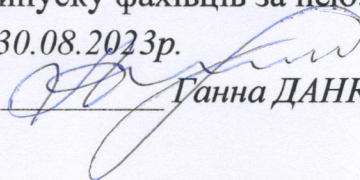
Розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії товарознавчо-комерційних дисциплін

Протокол № 1 від 29.08.23

Голова ц/к  Катерина КУЗЬМА

Розглянуто і ухвалено на засіданні робочої групи з розробки, розвитку ОПІ та випуску фахівців за нею.

Протокол № 1 від 30.08.2023р.

Керівник групи:  Ганна ДАНКО

#### ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ

«  » \_\_\_\_\_ 2024 р.

«  » \_\_\_\_\_ 2025 р.

«  » \_\_\_\_\_ 2026 р.

## 1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма дисципліни «Організація і технологія торговельних процесів» призначена для підготовки здобувачів освіти за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр», освітньо-професійною програмою «Товарознавство і логістична діяльність» спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та складена за навчальною програмою, затвердженою педагогічною радою ВСП «УТЕФК ДТЕУ» від 31 серпня 2023 року, протокол №1.

Робоча програма складається з тематичного плану, розрахованого на 135 годин (4,5 кредити), вимог до знань та умінь студентів, критеріїв оцінювання, списку рекомендованих джерел.

**Метою** вивчення дисципліни «Організація і технологія торговельних процесів» є формування у здобувачів системи знань та практичних навичок раціональної організації торговельних процесів та їх технологічного вирішення.

**Основними завданнями**, які мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни «Організація і технологія торговельних процесів», є здійснення теоретичної та практичної підготовки, що дозволить:

- Отримати знання в галузі організації та здійснення товароруку, сучасних методів організації торговельних процесів у роздрібних та оптових підприємствах,
- сформувані знання та практичні навички в галузі організації обслуговування покупців на підприємствах торгівлі,
- вивчити технологічні принципи роботи підприємств, організації матеріально-технічного забезпечення, транспортування та зберігання сировини, матеріалів, обладнання та готових виробів,
- визначення змісту організаційних дій, способів посилення організаційного впливу для підвищення ефективності торговельної діяльності і реалізації функцій торгівлі.

**Предметом** вивчення дисципліни є відносини і зв'язки, що зумовлюють структуру та технологію торговельних процесів, а також процеси і дії організуючої спрямованості.

Програма розрахована на вивчення дисципліни протягом одного семестру. Відповідно до навчального плану, викладання дисципліни передбачає поєднання лекційних та практичних занять, а також проведення семінарського заняття

Оцінювання знань студентів здійснюється за 12-шкалою:

I рівень – початковий (1-3); II - середній (4-6); III - достатній (7-9); IV – високий (10-12).

**Основні поняття дисципліни:** Торговельний процес, організація торговельного процесу, товарорух, технологія торговельного процесу, торгівля, торговельне підприємство, оптова торгівля, роздрібна торгівля, склад, тара, транспортування, торговельне обслуговування, правила торгівлі.

Результатами вивчення дисципліни «Організація і технологія торговельних процесів» є сформована цілісна система теоретичних знань та практичних навичок, що у майбутньому може бути використана студентами як фахівцями у практичній діяльності, пов'язаною з необхідністю самостійного вирішення питань щодо завдань в сфері підприємництва та торгівлі, логістичної діяльності.

Лекційні заняття мають інтерактивний характер, використовуються мультимедійні презентації, відео, випереджувальні завдання студентів тощо.

Практичні заняття проводяться для формування навичок аналізування нормативних документів, синтезування основної інформації, а також на підготовленому матеріалі для виявлення ступеня оволодіння студентами теоретичним матеріалом.

Семінарське заняття проводиться з використанням результатів науково-пошукової роботи студентів та проведення круглого столу з елементами ділової гри.

Самостійна робота студентів - у відповідності до Положення про його організацію та контроль у ВСП «УТЕФК КНТЕУ».

## 2. Результати вивчення дисципліни «Організація і технологія торговельних процесів»

### Програмні компетентності:

<b>Загальні компетентності (ЗК)</b>	ЗК 3. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології
<b>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</b>	ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість СК 1 Здатність враховувати основні закономірності та сучасні досягнення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. СК 2 Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень

	<p>щодо діяльності підприємства.</p> <p>СК 6 Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур, зокрема логістичної структури.</p> <p>СК 8 Здатність визначати і задовольняти потреби споживачів як пріоритетних суб'єктів ринку.</p>
--	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

### Програмні результати навчання:

<b>Програмні результати навчання (РН)</b>	<p>РН 2. Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності із професійною метою.</p> <p>РН 9. Застосовувати інноваційні підходи у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>РН 11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати їх на практиці.</p> <p>РН 12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p>
-------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

### 3. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень
I. Початковий	1	Студент розрізняє об'єкти вивчення.
	2	Студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
	3	Студент відтворює частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
II. Середній	4	Студент з допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Студент виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосувати знання при виконанні завдань за зразком.

III. Достатній	7	Студент правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
	8	Знання студента є достатнім, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежить між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його логічні та обґрунтовані хоч і мають місце неточності.
	9	Студент добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
IV. Високий	10	Студент має повні, глибокі знання, здатний використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
	11	Студент має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, ухвалює рішення.

#### 4.Засоби оцінювання

- поточне опитування (усне опитування, фронтальне стандартизоване опитування, робота в малих групах, презентація, дискусія, підсумкові контрольні роботи за результатами участі студентів у роботі на заняттях, письмові відповіді на окремі запитання, оцінка активності студента у процесі занять, внесених пропозицій, оригінальних рішень, уточнень і визначень, доповнень попередніх відповідей);
- тестовий контроль (відкриті, закриті тести);
- підсумковий контроль - екзамен.

**4. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ  
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

Назва розділів, тем програми	Кількість годин				СРС
	Всього	Аудиторних			
		Лекційних	Практичні роботи	Семинарські заняття	
Тема 1. Вступ до курсу «Організація і технологія торговельних процесів»	8	2	2	-	4
Тема 2. Товарорух як передумова торговельних процесів	10	2	-	-	8
Тема 3. Транспортне, тарне та технологічне забезпечення торговельних процесів	22	4	-	-	18
Тема 4. Організація та технологія торговельних процесів в оптовій торгівлі	31	4	2	-	25
Тема 5. Організація і технологія товаропостачання роздрібних торговельних підприємств	14	2	-	-	12
Тема 6. Організація та технологія торговельних процесів в роздрібній торгівлі	50	17	10	-	23
<b>Всього годин</b>	<b>135</b>	<b>31</b>	<b>14</b>	<b>-</b>	<b>105</b>

**5. Зміст дисципліни (теми програми)**  
**Структура навчальної дисципліни**  
 для денної форми навчання

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год	Види роботи на занятті	Форми контролю
<b>Тема 1. Вступ до курсу «Організація і технологія торговельних процесів»</b>		<b>8</b>		
<p><b>Знати:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• мету та завдання вивчення дисципліни;</li> <li>• значення та функції торгівлі в умовах ринку, її загальну структуру;</li> <li>• історичні аспекти розвитку торгівлі в Україні</li> <li>• загальні підходи до державного регулювання торгівлі</li> </ul> <p><b>Вміти:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• визначати об'єкт та предмет вивчення дисципліни;</li> <li>• визначати класифікаційні ознаки торгівлі;</li> <li>• застосувати термінологічний словник дисципліни</li> <li>• отримати навички користування базою</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>Лекція №1</b></p> <p style="text-align: center;"><b>Лекція 1. Вступ до курсу «Організація і технологія торговельних процесів»</b></p> <p style="text-align: center;">План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Зміст, об'єкт та предмет вивчення дисципліни.</li> <li>2. Мета та завдання дисципліни. Значення дисципліни для формування компетентностей здобувача відповідно до ООП «Товарознавство в митній справі».</li> <li>3. Термінологія дисципліни</li> <li>4. Торгівля як галузь народного господарства</li> </ol> <p>Література: № 1, 16, 17-19, 20, 21, 22</p>	2	Робота з мультимедіа, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<p><b>С.Р.С. №1. Значення торгівлі для розвитку вітчизняної економіки</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Історичні аспекти розвитку торгівлі.</li> <li>2. Роль, значення, мета, функції та особливості розвитку торгівлі в Україні.</li> <li>3. Державне регулювання торгівлі в Україні.</li> </ol> <p>Література: № 1, 16, 17-19, 20, 21, 22</p>	2	Опрацювати матеріал.	Усне опитування
	<p><b>С.Р.С. №2. Види торгівлі</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Види торгівлі та їхня загальна характеристика</li> <li>2. Загальна класифікація торговельних підприємств.</li> </ol> <p>Література: № 1, 17-19, 20, 21, 22</p>	2	Скласти опорний конспект.	Тестові завдання



даних законодавства України	<b>Практична робота № 1</b> Державне регулювання сфері торгівлі Ознайомитися з напрямками державного регулювання торгівлі в Україні,	2		
<b>Тема 2. Товарорух як передумова торговельних процесів</b>		<b>10</b>		
<b>Знати:</b> - основні поняття щодо товаруху, його ланковості, - чинники, які впливають на товарорух та принципи його організації <b>Вміти:</b> - Визначати кількість ланок товароруху; - Встановлювати раціональні схеми товароруху з додержання його принципів.	<b>Лекція №2</b> <b>Поняття та сутність процесу товаруху</b> План лекції: 1. Зміст товароруху 2. Чинники, які впливають на процеси товароруху 3. Принципи організації товароруху Література: №17,19, 20,21	2	Робота з мультимедіа, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<b>С.Р.С. №3 Організація раціонального товаруху</b> План: 1. Необхідність раціональної організації процесу товаруху. 2. Форми і технологія товароруху. 3. Ланки в процесі товароруху та їхня раціональна кількість. 4. Вплив раціональної організації та технологічного рішення торговельних процесів на процес товароруху Література: №17,19, 20,21	8	Опрацювати матеріал, занотувати основні тези	Тестові завдання
<b>Тема 3. Транспортне, тарне та технологічне забезпечення торговельних процесів</b>		<b>22</b>		
<b>Знати:</b> - основні поняття щодо вантажного транспорту для забезпечення потреб торгівлі, - види та характеристики окремих видів транспорту; - види тари та пакувальних матеріалів, їх властивості та функції; - види та призначення окремих видів торговельного обладнання <b>Вміти:</b>	<b>С.Р.С. №4 Організація та технологія транспортних операцій в торгівлі</b> 1. Роль транспорту у сфері торгівлі. 2. Основні види транспортних засобів для перевезень вантажів 3. Вибір транспортних засобів для забезпечення транспортно-експедиційних операцій. 4. Організація перевезень вантажів автомобільним транспортом 5. Організація перевезень вантажів залізничним транспортом. 6. Організація перевезень вантажів водним транспортом 7. Організація перевезень вантажів авіаційним транспортом Література: №17-23	8		Опрацювання питань плану Тестові завдання

<ul style="list-style-type: none"> <li>- обирати оптимальні транспортні засоби для досягнення певних цілей;</li> <li>- давати характеристику окремим видам пакувальних матеріалів та раціональної їх використовувати;</li> <li>- організовувати обіг тари та її безпечну утилізацію;</li> <li>- аналізувати необхідність в обладнанні підприємств торгівлі відповідно поставлених цілей</li> </ul>	<p><b>Лекція 3. Значення тари та упаковки в забезпеченні ефективності торговельних процесів</b></p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Роль тари та упаковки в організації торгово-технологічних процесів. Функції тари</li> <li>2. Вимоги та тари та упаковки</li> <li>3. Класифікація тари.</li> <li>4. Порядок організації обігу тари в торгівлі</li> </ol> <p>Література: №17-19</p>	2	Робота з мультимедіа, бесіда	Опрацювання питань плану
	<p><b>С.Р.С. №5 Організація та технологія тарних операцій в торгівлі</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Закупорювальні засоби та допоміжні пакувальні матеріали</li> <li>2. Стандартизація та уніфікація тари.</li> <li>3. Вимоги до якості тари</li> </ol> <p>Література: №17-19</p>	4	Опрацювати матеріал	Усне опитування
	<p><b>Лекція 4. Загальна характеристика торговельного обладнання</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Торговельне обладнання як засіб технічного забезпечення товароруку</li> <li>2. Види торговельного обладнання</li> </ol> <p>Література: №17, 21</p>	2	Бесіда	Опрацювання питань плану
	<p><b>С.Р.С. №5 Торговельне обладнання</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Характеристика окремих видів торговельного обладнання за групами</li> <li>2. Основні техніко-економічні характеристики і загальні правила експлуатації.</li> <li>3. Вимоги до конструкцій та матеріалів торговельного обладнання.</li> </ol> <p>Література: №17,21.</p>	6	Опрацювати матеріал	Тестові завдання
<b>Тема 4. Організація та технологія торговельних процесів в оптовій торгівлі</b>		31		

<p><b>Знати:</b> -термінологічний апарат оптової торгівлі, в тому числі складського господарства, її структуру та функції; - структуру та побудову оптового торговельного підприємства; - основні технологічні процеси в оптовій торгівлі; - вимоги до складських приміщень та його обладнання; - вимоги щодо розміщення товарів на складі; - особливості організації торгівлі в оптовому підприємстві.</p> <p><b>Вміти:</b> - характеризувати торговельний процес в підприємстві оптової торгівлі в залежності від виду оптового посередника, в тому числі на складах; - встановлювати раціональні схеми переміщення товарів на складі та оптимальне використання приміщення складу шляхом його планування; - дотримуватися вимог нормативних документів при організації роботи в оптових торговельних підприємствах та складах.</p>	<p align="center"><b>Лекція №5</b> <b>Загальна характеристика торговельного процесу в оптовій торгівлі</b> План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Оптова торгівля: поняття, сутність, особливості, функції</li> <li>2. Структура оптової торгівлі та оптового підприємства.</li> <li>3. Сутність оптового продажу товарів.</li> <li>4. Методи оптового продажу.</li> </ol> <p>Література: №1, 3, 17-19,22</p>	2	Робота з мультимедіа, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<p><b>С.Р.С. №6 Організація та технологія торговельних процесів в оптовій торгівлі</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Чинники, що впливають на оптову торгівлю.</li> <li>2. Оптові посередники: їх види, необхідність використання у процесі руху товару</li> <li>3. Структура і побудова апарату оптового підприємства.</li> </ol> <p>Література: №1, 3, 17-19,22</p>	6	Опрацювати матеріал, занотувати основні тези	Тестові завдання
	<p><b>С.Р.С. №7 Роль та місце складів у системі товароруку</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Складське господарство оптового підприємства.</li> <li>2. Класифікація складів, їх характеристика.</li> <li>3. Спеціалізація та типізація складів.</li> <li>4. Влаштування, планування та технологічне обладнання товарних складів.</li> <li>5. Види складських будівель та приміщень.</li> </ol> <p>Література №1, 3, 17-19,22</p>	8	Опрацювати матеріал, занотувати основні тези	Тестові завдання
	<p><b>Практична робота № 2</b> <b>Тема: Вивчення вимог до проєктування та особливостей влаштування складів</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Влаштування, планування та технологічне обладнання товарних складів.</li> </ol> <p>Література: №1, 3, 17-19,22</p>	2	Вивчити вимоги до влаштування складів та вирішити ситуаційні завдання	Перевірка виконання практичної роботи
	<p><b>Лекція 6. Торговельний процес на складах</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Призначення та зміст торговельного процесу на складі.</li> <li>2. Організація та розміщення товарів на складі.</li> <li>3. Заходи зі збереження товарів на складах.</li> <li>4. Механізація й автоматизація технологічного процесу на підприємствах оптової торгівлі</li> </ol>	2	Бесіда	Опрацювання питань плану

	Література: №1, 3, 17-19,22			
	<b>С.Р.С. №8 Торговельний процес на складах</b> 1. Технологія розвантажування і внутрішньо-складського переміщення товарів. 2. Організація і технологія приймання товарів на складі. 3. Організація і технологія відбору та відпуску товарів зі складу. Література: №1, 3, 17-19,22	5	Опрацювати матеріал, занотувати основні тези	Тестові завдання
	<b>С.Р.С. №9 Торговельний процес на складах</b> 1. Організація продажу товарів зі складу. 2. Особливості дрібнооптового продажу товарів. 3. Організація дрібнооптового продажу товарів у магазинах-складах. 4. Дрібнооптовий продаж на оптових ринках. 5. Інші види оптового продажу Література: № 1, 3, 17-19,22	6	Опрацювати матеріал, скласти 10 тестових завдань	Тестові завдання
<b>Тема 5. Організація і технологія товаропостачання роздрібних торговельних підприємств</b>		14		
<b>Знати:</b> - основні поняття щодо товаропостачання; - принципи та підходи раціонального товаропостачання.  <b>Вміти:</b> - оцінювати та оптимізувати маршрути товаропостачання.	<b>Лекція 7. Форми і принципи товаропостачання</b> 1. Поняття та функції товаропостачання. 2. Технологія та організація товаропостачання роздрібних підприємств. 3. Вимоги і принципи організації товаропостачання. Література: №1, 3, 17-19,22	2	Робота з мультимедіа, бесіда	Тестові завдання, усне опитування
	<b>С.Р.С. №10. Організація товаропостачання</b> 1. Визначення потреби в товарах, точки замовлення і порядок оформлення замовлення. 2. Оптимізація маршрутів завезення товарів. 3. Технологічні аспекти організації процесу товаропостачання Література: 17-19, 21	12	Скласти опорний конспект у вигляді презентації та схему доставки хлібобулочних виробів з вул. Коритнянська, 4 у магазини м.Ужгород, які знаходяться за адресами: Капушанська, 152; Легоцького 4,	Перевірка опорного конспекту та виконаного завдання

			Капітульна, 1; Собранецька, 25, Берчені, 8.	
<b>Тема 6. Організація та технологія торговельних процесів в роздрібній торгівлі</b>		<b>50</b>		
<b>Знати:</b> - основні поняття щодо роздрібної торгівлі та її структури, торговельної мережі та особливості її побудови; - класифікаційні ознаки роздрібних торговельних підприємств; - знати вимоги до планування приміщень магазину, в тому числі торговельної зали - нормативні документи що регламентують порядок заняття роздрібною торговельною діяльністю; - правила приймання, зберігання та реалізації окремих груп товарів; - форм та методів роздрібної торгівлі; - підходи до якісного обслуговування та дотримання прав споживачів.	<b>Лекція 8. Загальна характеристика роздрібної торговельної мережі</b>  План 1. Сутність роздрібної торгівлі, її функції. 2. Особливості розміщення роздрібних підприємств. 3. Роздрібна торгова мережа: поняття, види, загальна характеристика. Література: №17-21	2	Бесіда	Тестові завдання
	<b>С.Р.С. №11</b> 1. Структура роздрібної мережі. 2. Класифікація роздрібних торгових підприємств. 3. Принципи, правила та види розміщення магазинів. 4. Сучасні типи (формати) магазинів. Література: 17-19.	4	Скласти схему класифікації роздрібних торговельних підприємств	Перевірка схеми
	<b>Лекція 9. Влаштування приміщення магазину</b>  План: 1. Торгові будівлі, класифікація, вимоги до них. 2. Основні функціональні групи приміщень магазину та їх планування. Література: №17-21	2	Робота з мультимедіа, бесіда	Опрацювання питань плану
	<b>Практична робота № 3. Вивчення підходів до планування торговельної зали</b> 1. Чинники, які впливають на планування торговельної зали 2. Розрахунок установчої та демонстраційної площі 3. Планування торговельної зали	2	вирішення ситуаційних завдань	Перевірка досягнутої мети роботи

<p><b>Вміти:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- класифікувати роздрібні торговельні підприємства, визначати їх тип та спеціалізацію;</li> <li>- визначати показники раціонального використання площі магазину;</li> <li>- користуватися нормативними документами що регламентують порядок та правила роздрібної торгівлі;</li> <li>- розміщувати та викладати товари в торговельній залі з врахуванням закономірностей мерчандайзингу;</li> <li>- аналізувати раціональність застосованих методів та форм торгівлі;</li> <li>- дотримуватися високої культури обслуговування при здійсненні професійної діяльності та забезпечувати дотримання прав споживачів.</li> </ul>	<p><b>С.Р.С. №12. Влаштування приміщень магазину</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Дизайн магазину.</li> <li>2. Зовнішнє оформлення.</li> <li>3. Інтер'єр торговельного підприємства.</li> </ol> <p>Література: №17-21</p>	4	Опрацювати матеріал	Усне опитування
	<p><b>Практична робота № 4</b></p> <p><b>Вивчення основних положень Порядку провадження торговельної діяльності та правил обслуговування на ринку споживчих товарів</b></p>	2	Ознайомитися з нормативним документом та виконати завдання практичної роботи	Перевірка досягнутої мети роботи
	<p><b>С.Р.С. №13. Загальні підходи до організації роботи магазину</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Організаційна структура роздрібного торговельного підприємства.</li> <li>2. Організація праці в магазинах.</li> </ol> <p>Література: 17-21</p>	2	Опрацювати матеріал	Усне опитування
	<p><b>Лекція 10. Організація торговельно-технологічного процесу в магазині. Приймання товарів</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Сутність торгово-технологічного процесу у роздрібній торгівлі, його структура та принципи організації.</li> <li>2. Організація та технологія розвантаження та приймання товарів у магазині.</li> </ol> <p>Література: №1-16,17-19.</p>	2	Бесіда	Опрацювання питань плану
	<p><b>Лекція 11. Організація торговельно-технологічного процесу в магазині</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Організація підготовки товарів для продажу, зміст операцій.</li> <li>2. Організація розміщення та викладки товарів у торговельній залі.</li> <li>3. Основи мерчандайзингу.</li> </ol> <p>Література: № 17-21, 23</p>	2	Бесіда	Опрацювання питань плану

	<p><b>Лекція 12. Обслуговування споживачів. Форми та методи продажу в роздрібній торгівлі</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Обслуговування споживача: поняття та організація</li> <li>2. Поняття та класифікація форм та методів торгівлі</li> <li>3. Магазинні форми обслуговування: порівняльна характеристика</li> </ol> <p>Література: №19-21, 23-25</p>	2		
	<p><b>С.Р.С. №14. Позамагазинні форми продажу</b></p> <p>Позамагазинні форми продажу товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. продаж через дрібнороздрібні підприємства та автомати;</li> <li>2. ярмарково-базарна торгівля;</li> <li>3. продаж товарів за попереднім замовленням та продаж вдома у покупців.</li> </ol> <p>Література: №1-21, 23-25</p>	4	Аналітичне вивчення зазначених питань	Обговорення на семінарському занятті
	<p><b>Лекція 13. Особливі форми продажу товарів</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. комісійний продаж товарів та продаж товарів на виплату;</li> <li>2. роздрібний продаж товарів на аукціонах та в телемагазинах;</li> <li>3. торгівля на ринках;</li> <li>4. посылкова та електронна торгівля.</li> </ol> <p>Література: №19-21, 23-25</p>	2		
	<p><b>Практична робота №5</b></p> <p><b>Вивчення правил продажу непродовольчих товарів</b></p>	2	Ознайомлення з правилами продажу окремих груп товарів	Досягнення мети роботи
	<p><b>Практична робота №6</b></p> <p><b>Вивчення правил продажу продовольчих товарів</b></p>	2	Ознайомлення з правилами продажу окремих груп товарів	Досягнення мети роботи
	<p><b>Лекція 14. Правила продажу окремих груп товарів</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Нормативні документи, які регламентують правила продажу</li> <li>2. Правила обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів</li> <li>3. Правила продажу паливно-мастильних матеріалів</li> </ol> <p>Література: №19-21, 23-25</p>	2		
	<p><b>Лекція 15. Система послуг у підприємствах торгівлі</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Стандартний та індивідуальний торговий сервіс.</li> <li>2. Рівень обслуговування.</li> </ol>	2		

	<p>3. Послуги торговельного сервісу.</p> <p>4. Поняття послуги роздрібної торгівлі.</p> <p>Література: №19-21, 23-25</p>			
	<p><b>С.Р.С. №15 Торговий сервіс та рівень обслуговування</b></p> <p>5. Характерні ознаки послуг та їх взаємозв'язок.</p> <p>6. Основні та додаткові послуги у торгівлі.</p> <p>7. Вимоги до послуг роздрібної торгівлі</p> <p>Література: №17-19, 21,23</p>	2	Опрацювати матеріал та скласти конспект	Тестові завдання
	<p><b>С.Р.С. №16 Торговий сервіс та рівень обслуговування</b></p> <p>1. Втрати товарів при організації торговельного процесу.</p> <p>2. Нормовані та ненормовані втрати.</p> <p>Література: №17-19, 21,23</p>	3	Опрацювати матеріал та скласти конспект	Тестові завдання
	<b>Практична робота 7. Вивчення Закону про захист прав споживачів</b>	2		
	<p><b>Лекція 16. Організація захисту прав споживачів</b></p> <p>1. Історичні аспекти конс'юмеризму</p> <p>2. Захист прав споживачів в Україні</p>	1		
	<p><b>С.Р.С. №17 Забезпечення захисту прав споживачів в роздрібній торгівлі</b></p> <p>1. Захист прав споживачів: законодавчі засади та забезпечення дотримання законодавства.</p> <p>2. Контроль за діяльністю суб'єктів роздрібної торгівлі.</p> <p>Література: №12, 17-19</p>	4	Опрацювати матеріал	Опрацювати матеріал
	<b>Всього:</b>	135		
	<b>з них: лекцій - 31 год, практичних- 14 год.</b>			



## 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

### *Нормативно-правові акти*

1. ДСТУ 4303:2004. Торгівля роздрібна та оптова. Терміни та визначення понять. Чинний від 2005-07-01. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2005. 30 с.
2. Про електронну комерцію : Закон України від 03.09.2015 р. № 675-VIII : станом на 1 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>.
3. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів : Постанова Каб. Міністрів України від 15.06.2006 р. № 833 : станом на 13 берез. 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-п#Text> .
4. Про затвердження Правил комісійної торгівлі непродовольчими товарами : Наказ М-ва зовніш. екон. зв'язків України від 13.03.1995 р. № 37 : станом на 2 жовт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0079-95#Text>.
5. Про затвердження Правил продажу товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями : Наказ М-ва економіки України від 19.04.2007 р. № 103 : станом на 2 жовт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1181-07#Text> .
6. Про затвердження Правил роботи дрібнороздрібної торговельної мережі : Наказ М-ва зовніш. екон. зв'язків і торгівлі України від 08.07.1996 р. № 369 : станом на 2 жовт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0372-96#Text> .
7. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі нафтопродуктами : Постанова Каб. Міністрів України від 20.12.1997 р. № 1442 : станом на 26 серп. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1442-97-п#Text>.
8. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі непродовольчими товарами : Наказ М-ва економіки України від 19.04.2007 р. № 104 : станом на 2 жовт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1257-07#Text> .
9. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами : Наказ М-ва економіки та з питань європ. інтеграції України від 11.07.2003 р. № 185 : станом на 2 жовт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0628-03#Text> .
10. Про затвердження Правил торгівлі на ринках : Наказ М-ва економіки та з питань європ. інтеграції України від 26.02.2002 р.

- № 57/188/84/105 : станом на 9 берез. 2009 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-02#Text> .
11. Про затвердження Правил торгівлі у розстрочку фізичним особам : Постанова Каб. Міністрів України від 30.03.2011 р. № 383. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/383-2011-п#Text> .
12. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-ХІІ : станом на 20 серпня. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> .
13. Про оптові продовольчі ринки : Постанова Каб. Міністрів України від 09.06.1999 р. № 997. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-99-п#Text> .
14. Про оптові ринки сільськогосподарської продукції : Закон України від 25.06.2009 р. № 1561-VI : станом на 13 лют. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1561-17#Text> .
15. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР : станом на 19 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр#Text> .
16. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV : станом на 30 серпня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> .

#### *Основний*

17. Апопій В.В., Міщук І.П., Ребицький В.М., Рудницький С.І., Хом'як Ю.М. Організація торгівлі: Підручник. 2-ге видання, перероб. та доп. Київ. Центр учбової літератури. 2018. С. 632.
18. Бозуленко О. Я. Організація торгівлі : навч. посіб. Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2021. 240 с. URL: [http://chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/nauka/monography/bozulenko\\_2021.pdf](http://chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/nauka/monography/bozulenko_2021.pdf).
19. Саркісян Л.Г., Казакова О.Б. Технологія торговельних процесів: Навчальний посібник. Київ. Центр учбової літератури. 2007. С. 296.

#### *Додатковий*

20. Балджи М., Допіра І., Однолько В. Економіка та організація торгівлі : навч. посіб. Київ : Кондор-вид-во, 2017. 368 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6688/1/Економіка%20та%20організація%20торгівлі.pdf>.

21. Голошубова Н.О. Організація торгівлі: підручник. – 2-ге вид., перероб. та доп. Київ. Київ. нац. торг.-економ. Ун-т. 2012. С. 680
22. Оптова торгівля в Україні : монографія / А. Мазаракі та ін. ; ред. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-економ. ун-т, 2016. 208 с. URL: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/beb73d418087f3fa91b4efca7ed0e921.pdf>.
23. Роженко О. Лекції з дисципліни «Організація торгівлі». Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2017. 137 с. URL: [http://elibrary.donnuet.edu.ua/921/1/Rozhenko\\_2017-3.pdf](http://elibrary.donnuet.edu.ua/921/1/Rozhenko_2017-3.pdf).

*Internet-ресурси*

24. Законодавство України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> .
25. Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів - Захист прав споживачів. Головна | ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБА. URL: <https://dpss.gov.ua/zahist-prav-spozivachiv> .
26. Міністерство економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.